

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXIV. évfolyam

10. szám

Komárom, 2013. október

Ára 35 cent

FELSZABADÍTÓ LENDÜLETTEL

„Jézus így szólt hozzá: [...] Kit keresel?” (Jn 20,15a). Genf 1535-ben csatlakozik a reformációhoz. Két tekintélyes személyiség kezdi meg az evangéliumi igehirdetést: Farel és Viret, akik útegyengetői egy fiatal francia ügyvédnek: Kálvin Jánosnak, az erőteljes és rendkívül termékeny gondolkodónak. Kálvin a megtérést, a hitre jutást nem élte át olyan kirobbanó gyorsasággal és teátrálitással, mint Luther, hanem fokozatosan, mély belső érlelődéssel: „...mintha a föld mélyén képződtem volna” (Zsolt 139,15b).

Farel az Isten által a megfelelő pillanatban, a megfelelő helyre küldött, megfelelő embert látja Kálvinban, akit Genfben érkezése után gyengéden marasztal. Kálvin azonban nem mutat hajlandóságot a maradásra: szívesebben él tanulmányainak, s nem érzi magát sem a cselekvés, sem a harc emberének. Az idős és tekintélyes Farel ekkor már-már prófétai hangon szól hozzá: *Ne magadat keresd, hanem Krisztust!* Reformációi alapigazságot fogalmaz meg: Solus Christus! Egyedül Krisztus!

Mi is hajlamosak vagyunk pipiskedve magunk körül járnunk, önmagunkat keresve magunkba gabalyodni, önmagunk örvényének mélységébe beleszeretni, s bizony narcissusokká válni. Önmagunkat délibábként kergetve fogócskázni, s észre nem venni, hogy egyre inkább kifulladásunk, ám önmagunkat utol nem érhetjük (hiú ábránd!), s magunkat meg nem találva vesztesek lettünk. „Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de az ő lelkében kárt vall?” (Mt 16,26a).

A reformáció korának embere korántsem lehetett ilyen öntetszelgő, önmaga hiúságát legyezgető klikktag; s a ma emberének sem szabadna annak lennie! Önmaga megtalálása csupán Jézus Krisztusban válik lehetségessé, akiben helyesen és egészségesen látta meg magát és éli meg az ígértet: minden más ráadásul megadatik neki. Egyedül Jézus az, aki valóban értékel, aki maga az élet egyedüli értelme, célja és közepe. Krisztust kell keresni még akkor is, ha tudjuk, hogy Ő előbb keresett s keres minket. Keresni a tekintetét, a szavát, beszédét, keresni Őt magát. S akkor általa, vele és benne megtalálom magam, amint az Isten ismer engem. S ez az önismeret már nem rémisztő, pusztító örvényként magába szippantó; hanem kegyelemmel átszótt, Lélek által felszabadító lendülettel ölel át.

Ezért lehetett a reformáció gyümölcse egy világot átölelő egyház. Nem önmagát produkálta, hanem – a narcizmus minden béklyójától megfosztva – hagyta magát a Lelket fújni. Szabadon, Jézust keresve, rá mutatva mint egyes-egyedülire, az Atya egyetlenjére, minden mást kárnak és szemétnak tartva, nem izmusként, hanem szent egyházként megmaradva abban, akié minden hatalom mindenütt: lent, fönt, benne, bennem, benned, körülötte, körülöttem s körülöttem egyaránt. Ma mi kit is keresünk?

Drenkó Zoltán

Menet az életért

A szeptember 16. és 22. között a Szlovákiai Püspöki Konferencia által Kassán szervezett, egyházunk és más egyházak és szervezetek által is támogatott „pro life” rendezvénysorozat súlyát személyesen két alkalmon tapasztalhattam meg: a pénteken, 20-án megtartott ökumenikus istentiszteleten és 22-én az élet-meneten.

Vasárnap délután Kassa főutcája, a történelmi városrész teljesen megtelt (közel 80 ezer ember gyűlt össze). A színpadon két műsorvezető irányította a programot, egyikük saját létét is „megokolta”: édesanyja negyvenhat évesen szülte meg (mindenki igyekezett őt lebeszélni a gyermek vállalásáról, hisz az volt az első születe). A további felszólalók között volt olyan orvosnő is, akit kollégái megbélyegeztek, mert nem volt hajlandó terhességmegszakításokat végezni. Hangsúlyozta: a magzat a fogantatástól kezdve egy új élet, s kioltása szemben áll Isten parancsolatával.

A bizonyágtételek, az egyházi vezetők állásfoglalásai, az egyes szervezetek képviselőinek buzdító szavai nagy tetszést arattak a hallgatóság körében. Fiatalok és idősek, gyermekekkel érkezett szülők, unokáik kezét fogó nagyszülők álltak ki az élet méltóságának megőrzéséért – a fogantatástól a természetes halálig, a férfi és nő közötti házasságra mint családra alapozva. A hatalmas záró felvonuláson a résztvevők kifejezték: támogatják a felolvasott (és aláírásra is felkínált) nyilatkozatban foglaltakat.

„Mert nálad van az élet forrása, a te világosságod által látunk világosságot” (Zsolt 36,10).

Orémus Zoltán

Petrócz Mária

BEÉRETTEK A TERMÉS

*Gyönyörű ősz van!
Fénylik az október délután.
Beérett a termés,
nincs már gyümölcs a fán.*

*Ökörnyálból ezüst fonódik,
zizegnek a sárga levelek.
Gyönyörű ősz van!
Minden csendes, megelégedett.*

*A fák, a föld, a virágok
megadták, amit csak lehetett,
de mi megadjuk-e egymásnak?
Erre feleljünk, emberek!*

Az ÚR színe előtt

Uram, adj nekünk összetartó, testvéri szeretetet, hogy mindnyájan kölcsönösen ismerjük és tiszteljük egymást mint testvérek, és hogy tudjunk Tehozzád hasonlítani, drága Urunk. Hogy úgy könyörögjünk mindenkiért, amint a gyermek könyörög valamiért az atyjának. Add, hogy közülünk senki se keresse a maga hasznát, és senki se feledkezzen meg Terólad valami más miatt; hanem segíts nekünk, hogy tudjunk félretenni minden gyűlöletet, irigységet és viszályt, szeressük egymást mint igazi, kegyes gyermekeid, és hogy együtt ne azt mondjuk, hogy Atyám, hanem hogy mi Atyánk. **Ámen.**

Luther Márton

A KÖZELGŐ TISZTÚJÍTÁS ELÉ

A 2008-ban – a gyülekezeti gondnokok és presbiterek szolgálatba lépésével – megkezdett választási ciklus lassan lejár, a 2014-es év az általános tisztújítás éve lesz. Az egyházi tisztségek betöltéséről szóló 3/2007-es számú törvény 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja kimondja, hogy „az egyházközségi választási közgyűlést az általános tisztújítás évét megelőző év novemberében kell megtartani”.

Epp ezért szükségesnek tartjuk, hogy az egyházközségi választásra készülve néhány fontos dologra felhívjuk a testvérek figyelmét, amivel bizonyára támpontokat is adhatunk a gondnok- és presbiterválasztás ékesen és jó rendben történő lefolytatásához.

Bizonyára nem szükséges mondanunk, hogy az erkölcs terén egyre jobban súlylyedő, az igazi értékekkel egyre kevesebbet törődő világunkban milyen nagy szerepe van az egyháznak, s főként az egyéni példaadásnak. Sok esetben „megtérésre hívó igehirdetés” lehet keresztyéni magatartásunk a mindennapi életben. Ezért nem lehet közömbös egy gyülekezet és egy hívő keresztyén ember számára sem az, hogy az elkövetkező választási ciklusban kik fogják alkotni a gyülekezetek presbitériumait, az egyházmegyéék és az Egyetemes Egyház döntéshozó testületeit.

Ezt figyelembe véve mindenképpen nagyon fontos szem előtt tartani azokat az ismérveket, amelyek a tisztújítás alkalmával segíthetnek minket a tisztségre való jelölés és választás komoly feladatában. Egyházunk fent említett törvénye a Szentírásra épít, amikor az 5. § (1) bekezdésében kimondja: „Egyházi tisztségre olyan személy jelölhető és választható,

aki a Szentírás mértéke szerint a református keresztyén hit és erkölcs gyakorlásában, az egyházi közösségben és azon kívül jó példával elől jár.”

Péter apostol 1. levele 5. részének 3. verse a presbitereket a Károli-fordítás szerint példányképként, az új fordítás szerint példaképként állítja elénk. Ezzel hangsúlyozni akarja, hogy olyan szolgálókról van szó, akikhez lehet igazodni, s akiknek élete azt a tisztaságot, szentséget és nemes egyszerűséget mutatja, amely a Szentírás mértéke szerint megáll minden korban és minden változás között.

Pál apostol Tituszhoz írt levelében már többet mond a presbiter jelleméről és életminőségéről, amikor azt írja, hogy „feddhetetlen, egy feleségű férfiú, akinek engedetlen gyermekei vannak” (Tit 1,6). Sőt, mindezek után nagyon komoly felsorolását adja azoknak a tulajdonságoknak, amelyekről mentesnek kell lennie, s azoknak, amelyekkel rendelkeznie kell: „feddhetetlen legyen, mint Isten sáfára; nem akaratos, nem haragos, nem részeges, nem verekedő, nem rút nyereszkedő; Hanem vendégszerető, jónak kedvelője, mértékletes, igaz, tiszta, maga türtető; Aki a tudomány szerint való igaz beszédhez tartja magát, hogy inthessen az egészséges tudománnyal és meggyőzhesse az ellenkezőket” (Tit 1,7–9).

A bibliai mérték mellett álljon még itt Kálvin Jánosnak az a néhány mondata, amit az *Institutióban* a presbiterekről írt, amely mintegy összefoglalja és bizonyos mértékben világosabbá teszi azt, hogy kiket lehet erre a tisztségre megválasztani: „...csak olyanokat kell megválasztani, a-

kik a tudományukban józanok, tiszta életűek és semmiféle olyan hibában nem leledzenek, ami őket tekintélyüktől megfosztaná és tisztségüknek is gyalázatára lehetne. Presbiter lehet a gyülekezet minden derék, istenfélő és igazságos tagja, aki az istentiszteleten rendszeresen részt vesz és az úrvacsorával rendszeresen él, aki az egyház érdekében tevékenykedik, aki az egyház rendtartásait és határozatait tiszteletben tartja és tiszteletre méltó családi életet él.”

A leírtakat figyelembe véve tehát olyan egyháztagot jelöljünk és válasszunk a tisztségre, aki józan és tiszta életű, tiszteletre méltó családi életet él, aki az istentiszteleteken és az úrvacsorai közösségben rendszeresen részt vesz, aki az Isten kijelentett akaratához ragaszkodik élete minden területén, és nem a világ istentelen szokásaihoz.

Mindemellett ügyeljünk arra is, hogy a tisztségre jelöltek és választottak olyan gyülekezeti tagok legyenek, akiket sem egészségük, sem pedig koruk nem gátol meg abban, hogy a tisztségükkel járó feladatokat elláthassák. De ugyanúgy a tisztségre jelöltek is tegyék fel maguknak a kérdést, és adjanak rá őszinte választ: Ilyen képet mutat-e az életem, s képes leszek-e hat éven keresztül betölteni tisztségemet és ellátni a reám bízott feladatokat?

Mindezeket szívünkön hordozva, kívánunk egész egyházunkban minden választónak és jelöltnek bölcs mérlegelést és józan, megfontolt döntést a választások alkalmával! Isten adjon áldást életünkre és szolgálatunkra!

Atyafiságos köszöntéssel:

Fekete Vince **Fazekas László**
főgondnok **püspök**

Komárom, 2013. szeptember 19.

2013. szeptember 16-án a Szlovákiai Evangélikus Egyház pozsonyi székházában került sor a szlovákiai keresztyén egyházak képviselőinek immáron második találkozására. A részt vevő egyházak képviselői megtárgyalták és jóváhagyták a családról szóló nyilatkozat tervezetét. Ezenkívül a jelenlévők eszmecserét folytattak az egyházak finanszírozásának kérdéséről, és informálták egymást ennek a kérdésnek a megoldásáról saját egyházukban. És állást foglaltak a világban folyó keresztyénülődések ellen is.

NYILATKOZAT A CSALÁDRÓL

A Szentírás mint az isteni kinyilatkoztatás és a keresztyén tanítás forrása világosan bizonyosságot tesz a házasságról és a családról mint Isten teremtési rendjéről: „Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket” (1Móz 1, 27). „Ezért a férfi elhagyja apját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és lesznek egy testté” (1Móz 2,24).

Szlovákia lakosai többségének a nyugodt családi élet prioritást jelent, viszont sok család komoly nehézségekkel néz szembe. A munkanélküliség, a szegénységtől vagy az alacsony bevételtől való félelem lehetetlenné teszik számukra a méltóságteljes életet. A családokat veszélyezteti a válásra hajlamos mentalitás, az alacsony erkölcsi tudat, az erőszak és a szexualitás tiszteletlen nyilvános ábrázolása. Ezeknek a problémáknak a megoldása az egész társadalom elkötelezettségét igényli. A családról való gondoskodás nem merülhet ki az anyagi bebiztosításában, hanem társadalmi, szociális, kulturális és vallási jelentősége állandó erősítésén kell nyugodnia. Kötelességünk minden módon támogatni a családot, és olyan mértékű biztonságot nyújtani neki, hogy a családokba a gyermekeken keresztül érkező áldást – a róluk való gazdasági törődés gondjával megterhelt házastársak – ne vessék el.

Nyugtalanul szemléljük, hogy némely – elsősorban gazdaságilag fejlett – ország trendje egyre inkább implementálódik társadalmunkba. Annak vagyunk szemtanúi, hogy kis lépésekben megkérdőjeleződik a házasság jelentősége és aláásódnak a család alapjai. Ha a világi hatalmasok döntése nyomán a társadalomban a házasság intézményét és a férfi és a nő kötelékét kétségbe vonó légkör alakulna ki, a család – éppen a házasságon alapulva – különböző veszélyeknek és deformációknak lenne kitéve.

A szlovákiai keresztyén egyházak képviselőinek második találkozásán elfogadtak két dokumentumot

A férfi és a nő kapcsolatát mint a társadalom alapvető egységét Jézus Krisztus a *Mt 19,1–9*-ben igazolja. A házasság és a család Isten szándékát jelenti a világ számára. Meggyőződésünk, hogy a házasságnak mint a férfi és a nő kötelékének és a családnak, amit alkotnak, nincs olyan alternatívája a társadalomban, amelyen Isten tetszése és az áldás ígérete nyugodhatna. Semmilyen más kapcsolat soha nem lesz egyenértékű a férfi és a nő házasságával.

Nemzeti szinten készek vagyunk támogatni kormányunkat és parlamentünket olyan dokumentumok elfogadásánál, amelyek nemcsak az európai rendszerben való részvételünkre fognak reflektálni, hanem a mi társadalmi, kulturális és vallási adottságainkra is, amelyek a múltban már beváltak és kétségbevonhatatlan jelentőségük volt a szlovák nemzet és a Szlovákiában élő nemzeti kisebbség túlélésében.

Támogatjuk és támogatni fogjuk a Szlovák Köztársaság képviselőit és Szlovákia minden képviselőjét az európai és nemzetközi intézményekben, amennyiben Szlovákia lakosságának olyan állásfoglalásait akarják átültetni, amelyek összhangban vannak ezekkel a hagyományokkal. Hisszük, hogy egységben a Szlovákiában élő összes jóakarató emberrel megőrizzük és megszilárdítjuk a házasság és a család helyzetét nálunk és a világban is.

A keresztyén egyházak mindennapos igyekezetükben továbbra is ki fognak használni minden eszközt arra, hogy segítsenek a gyengéknek és védteleneknek, védelmezzék a hívők és nem hívők jogát a méltóságteljes élethez, és védjék az emberi méltóságot, beleértve a házasságot és a családot is.

Stanislav Zvolenský,
pozsonyi megyés püspök, érsek; a Szlo-

vákiai Püspöki Konferencia elnöke, római katolikus egyház

Miloš Klátik,

a Szlovákia Evangélikus Egyház püspök-elnöke, a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke

Ján Babjak,

eperjesi megyés püspök, érsek; Szlovákiai Görög Katolikus Egyház

Rastislav,

eperjesi és szlovákiai megyés püspök, Szlovákiai Ortodox Egyház

Fazekas László,

a Szlovákia Református Keresztyén Egyház püspöke

Ján Henzel,

a Szlovákiai Testvéregyház Tanácsának elnöke

Nyilatkozat a keresztyénülődésről

Nagy nyugtalansággal figyeljük a híreket a szíriai, az egyiptomi és más országokban élő keresztyének üldözéséről. A keresztyéneket elhurcolják otthonaikból, gyilkolják őket vagy kénytelenek hazájuk határain túlra menekülni.

Követeljük, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete komolyan foglalkozzék az emberi jogok betartásával a vallásszabadság területén, amint azok le vannak fektetve Az emberi jogok egyetemes nyilatkozatában és az ENSZ Chartájában, hogy szigorúan követeljük meg ezen országok kormányaitól a vallásszabadság betartását és védelem nyújtását minden embernek, a vallásukra való tekintet nélkül.

Kérjük egyházaink valamennyi tagját, hogy imádkozzanak az Úristenhez a tolerancia, a kölcsönös megértés, az ellenséges felek közti megbékélés lelkéért, a világ békéjéért.

Pozsony, 2013. szeptember 16.

Az egyházvezetők tanácskozásának résztvevői (egyesek helyettesítőként)

Incze Gábor *Keresztyén egyház-történet* című könyvében (Budapest, 1938) a következőket olvashatjuk: „Az elégedetlenséget az egyház vezetésével szemben és sok keresztyén léleknek önmagával szemben való engedetlenségét nem lehetett sokáig elaltatni. Az éjszaka végén, amikor már feltűnnek a hajnalcsillagok, nem tart sokáig a sötétség.” Egyre sűrűbben jelentkeznek a reformáció hajnalcsillagai. Utat mutatnak a hajnal felé: a reformációt készítik elő.

A legelső reformátor Wald Péter volt. Minden vagyonát szétosztotta: Krisztust úgy akarta követni, hogy szegénnyé lett, és a szegényekkel együtt harcolt a gazdag papság ellen. Rengeteg szenvedést, üldöztetést kellett vállalnia követőivel együtt. A hegyek közé menekültek, és olyan szívós kitartást tanúsítottak, hogy – később a reformáció igazságaival is megdagadva – megmaradtak az olasz világban is. Utódaik ma is élnek mint Olaszország egyedüli jelentős evangéliumi keresztyén egyháza: a *valdensék*.

Wyclif János lefordítja angolra a Szentírást, és mozgalmával nagyon erősíti az angol nemzeti öntudatot. Követői, a *lollardok* nagyszerű igehirdetőkké lettek.

Mivel az angol királyi ház rokonságban állt ekkor a csehvel, sok volt a kapcsolat a két ország között – ennek köszönhetően Wyclif János mozgalmának híre nagy visszhangra lelt Csehországban. A mozgalomnak itt is megvolt a nemzeti színezete: Husz János összekapcsolta a csehek németgyűlöletét és a hatalmas római egyházzal szembeni ellen-szenvét. Husz Jánost Zsigmond „a király, a császár” megpróbálta ugyan az erőszakosság ellen oltalmazni, de gyenge volt: engednie kellett, és Husz Jánost a zsinat megégettette. Követői, a *husziták*, még sokáig éltek és hatottak. Mi, magyarok, Mátyás király fekete serege révén ismerkedtünk meg velük, amelyben sok cseh huszita szolgált. De Husz János tanítása egyébként is elterjedt már az ország sok pontján. Isten így is termésre készítette hazánkban a reformáció talaját.

Az idő lassan mindenhol megérett a reformációra – arra, hogy a keresztyénség visszatérjen ősi, eredeti tisztaságához. Különösen az öntudatos Németország tett sokat az evangélium becsületének visszaszerzéséért. A pápa Rómában templomot akart építtetni, rengeteg pénzre volt szüksége. Úgynevezett búcsúcédulákat árultatott, amelyekről azt hitette el, hogy aki vesz belőlük, annak nem kell a tisztítóüzben soká szenvednie, sőt még el-

A REFORMÁCIÓ HAJNALCSILLAGAI

A mozgalom segítette magyarnak maradnunk

halt szerettei lelkét is kiszabadíthatja onnan. Egy kis német város, Wittenberg tájkára került az egyik legügyesebb cédu-laárus, Tetzel János dominikánus szerzetes, aki ékes versben buzdította a köré seregülőket: „Pénzedet mihelyt leszúrod, a lelked rögtön kihúzó!” (tudniillik a tisztítóüzből).

A szinte istenkáromlás-számba menő üzérkedést nem tűrhette a wittenbergi egyetem tudósa, Luther Márton. Az akkori kor szokása szerint tudományos mérkőzésre hívta ki mindazokat, akik helyeselték a búcsúcédulákkal való üzérkedést, és 1517. október 31-én kiszégezte a 95 tételbe foglalt írását a wittenbergi vártemplom kapujára.

A 95 tételnek páratlan hatása lett. Tizennégy nap alatt egész Németországban, négy hét alatt pedig egész Európában ismertté lett Luther Márton neve. Mintha angyalszárnyon vitték volna a hírt róla. De a pápa kiátkozta. A császár maga elé idézte Wormsba. Méltán lehetett attól tartani, hogy úgy jár, mint Husz János. Luther azonban kijelentette, hogy nem fél. Elment és bátran vallást tett Jézus Krisztus igazságáról. Fellépése után

Husz János emlékműve a prágai Óvárosi téren

a reformációt többé nem lehetett megállítani. A római templom felépült ugyan, ez lett a világ legnagyobb temploma, de Európa nemzeteinek legkiválóbb fiai ezután már nem csak ebben a templomban imádták Istent.

Nemcsak Németország érett meg a reformációra, hanem Európának csaknem minden országa. Svájcban szinte Lutherrel egy időben mutat rá az evangélium világosságára Zwingli Ulrik, aki szintén római katolikus papként kezdte, egyenesen a pápa szolgálatában állt. Így tehát neki is módjában állt látnia az eltéréseket az eredetitől. Rendíthetetlen harcosa lett

a megismert igazságoknak. Csatatéren esett el, ahol haldokolva ezt mondja ellenségeinek: „Csak a testet ölhetik meg, de a lelket nem.”

Svájc francia részének kiváló reformátora Kálvin János. 1509-ben született Noyonban, Franciaországban. Édesapja révén kora gyermekségétől fogva élvezte a római egyház javait. Előkelő körökben élt. Kiváló tanárok keze alatt művelődött, finomodott a lelke. Bámulatosan erős és fényes elme volt. Minden szava és minden leírt mondata világos, érthető, meggyőző. Rengeteget tanult, tusakodott magával és a megismert evangéliummal. Élete derekán vallotta meg: „Én a pápaság babonáihoz nagyon ragaszkodtam s nem volt könnyű dolog a mélységes fertőből szabadulnom.” Isten azonban megsegítette.

1533-ban barátjának, Cop Miklósnak, aki a párizsi egyetem igazgatója volt, segített ünnepi beszéde megírásában, amelyben a római egyház téves tanai ellen szóltak. A beszéd elhangzása után menekülniük kellett, mert halálra keresték őket. Bujdosóvá lett tulajdon hazájában, majd pedig átment a szabad Svájcba. Bázelen írta és adta ki (1536-ban) világhírű munkáját, a reformáció tudományának rendszeres bemutatását, az *Institutiót*. Bázelenből Genf-be került, és rövid megszakítással itt élt 1564-ben bekövetkezett haláláig.

Alig mozdult ki Genfből, annál jobban és sűrűbben mozogtak levelei, amelyekre írt: irányította velük az evangéliumi keresztyéneket. Ezért

nemcsak Luther becsülte nagyra, hanem IV. Pius pápa is magasztalta őt: „Az volt a fő ereje, hogy a pénzt semmibe vette.”

Nekünk, magyaroknak, a Kálvinnal való kapcsolatunk jóformán csak halála után kezdődik. A kálvini reformációnak köszönhető, hogy meg tudtunk maradni magyarnak. Épp az ellenkezője következett be annak, amit Werbőczy nádor jósolgatott, hogy a reformáció elpusztítja a magyart. Ugyanis éppen ez mentette meg nemzetünket.

Ma is erre lenne szükségünk!

Szenczi László

Hat év elszuhant, újabb általános tisztújításra készül egyházunk. A hatévente lebonyolított választási folyamat nem ad lehetőséget rutin-szerzésre, éppen ezért – az ékes és jó rend érdekében – szükséges rá kellőképpen felkészülni mindenkinek: elsősorban a gyülekezetek vezetőinek (ideális persze az lenne, ha minden templomos egyháztag komoly érdeklődést mutatna a tisztújítás iránt).

Éppen ezért örvendetes, hogy a **Csik György–Somogyi Alfréd** szerzőpáros összeállításában napvilágot látott a *Presbiteri kézikönyv* címet kapott „kisokos”. Az előszóban megfogalmazott szándékuk szerint: „Célunk az volt, hogy gyülekezeteink vezetői: a presbiterok és mindazok, akik idővel presbiterökké lehetnek, jobb ismerettel rendelkezzenek az egyházunk és egyházmegyénk élete felől. Jobb rálátásuk legyen egyházunk szervezetére, működésére, jogrendjére és mindarra, amit a presbiteri szolgálat jelent egy gyülekezetben.”

S a célnak megfelelően legelőbb tájékoztatást adnak egyházunk struktúrájáról, példának okáért: megmagyarázzák a gyülekezet és az egyházközség közti különbséget, rögzítik az egyházközség lehetséges jogállását, kitérnek szerveire. Az olvasó gyakorlati szempontból is eligazítást kap a presbitérium működéséről

Confessio – 2013/3.

Az idei évet A heidelbergi káté éveként tartjuk számon, így a Magyarországi Református Egyház figyelője idei harmadik számának fő témáját a 450 éves káté adja. Steinbach József kátémagyarázatos igehirdetésén túl Szűcs Ferenc a hermeneutikájával, Martin Filitz hallei lelki-

(létszámáról, jogköréről, a presbiteri gyűlés szabályszerű összehívásáról és tisztességes lefolyásáról, a jegyzőkönyv követelményeiről stb.), az egyházközségi

bírósg szerepköréről. Nagyon fontosak a választásokkal kapcsolatos gyakorlati tanácsok, illetve a „felmerülő” kérdésekre adott kimerítő és eligazítást jelentő válaszok (ebben a részben kapott helyet a presbiterok beiktatásának leírása, illetve a presbiteri és gondnoki eskü szövege is). A presbiteri tisztségről szóló fejezet,

benne a tisztség kialakulásáról és történetéről írott részzel, szintén nagyban segítheti a tisztábban látásunkat.

Tülpelve az egyházközségi kereteken, megkapjuk az egyházmegye és szerveinek leírását, akárcsak az egyházkerületi szintű Egyetemes Egyházét, sőt még a Magyar Református Egyház és a Generális Konvent mibenléte felől is tájékozódhatunk.

A könyvecske mellékletében megtalálható egyházunknak az egyházi tisztségek betöltéséről szóló, 3/2007-es számú törvénye, a formálódó Szlovákiai Magyar Református Presbiteri Szövetség alapszabálya és a Pozsonyi Egyházmegye Önkéntes Támogatási Alapja működési szabályzata is.

A szerzők munkájukat elsősorban a pozsonyi egyházmegye presbitereinek szánták (ezért megtalálható benne az egyházmegye kialakulása és leírása, gyülekezeteinek jegyzéke és rövid múltja, statisztikai adatai, a lelkesi hivatalok elérhetőségei stb.), ám a fent kifejtettek okán nagy számmal forgathatja akár egy ungi egyháztag is.

A. Kis Béla

(Pozsonyi Református Egyházmegye, h. n., 2013)

Feladvány

A káté mellett melyik a másik hitvallási iratunk?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **november 15-ig** nyílt levelezőlapra, képeslapra vagy emailen juttassák el a **Kálvinista Szemle** szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A július-augusztusi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik szerint a Sixtus-kápolna Rómában van.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Harmat Kiadó jóvoltából – könyvjutalomban, mégpedig **Fazekas Dezsőné** (Zselíz), **Kiss Krisztina** (Keszegfalva) és **Székely Norbert** (Migléc).

Mindhárman Philip Yancey *Jézus másként* című könyvét kapják ajándékba. Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

A Bagdán Zsuzsanna és Kiss Sándor által készített, *Egy hitvallás, sok hagyomány* című összeállításban fiatal gyülekezeti tagok és lelképásztorok (köztük Mudi Henrietta berzétei lelkes) mondják el véleményüket a kátéről.

–akb–

(Kálvin Kiadó, Budapest 2013)

A Biblia alapvető hatást gyakorol mind a keresztyén egyházak, mind pedig az egyén, a hívő ember életére. Hisszük, hogy a Szentírás Istenünk igéje, az a mérce, amelyhez mindent viszonyítunk és viszonyíthatunk. Megkérdőjelezhetetlen és elvitathatatlan alap, amelyre nyugodtan és előszeretettel hivatkozunk és hivatkozhatunk.

Mondanivalónkat, érveinket keresztyén berkekben szinte mindig igékkel támasztjuk alá. Ez már majdhogynem szokássá vált: talán így próbálunk nyomatékosabban érvenyt szerezni saját véleményünknek, látásmódunknak, vélt igazunknak.

Az istentiszteletek, bibliamagyarázatos összejövetelek mind arra hivatottak, hogy Isten igéjének jobb, tisztább megértését segítsék elő. A keresztyén közösségek zömében a Bibliát abszolút tekintélyként kezelik, de csak a megmagyarázott részek, versek juttathatják el az egyénhez az isteni üzenetet. Magától értetődő, hogy ez azonban soha nem mentes a magyarázó szubjektív hozzáállásától vagy esetleges célirányos szándékától.

Nagyon sok szemlélet, magyarázat létezik, melyek között nemcsak apró különbségek, hanem kifejezetten ellentétek is találhatóak. Egymásnak feszülnek egyházak, teológiai irányzatok, keresztyén csoportok. Az a közös bennük, hogy mindenki a másét bírálja, és – a Biblia alapján – a sajátját tartja igaznak.

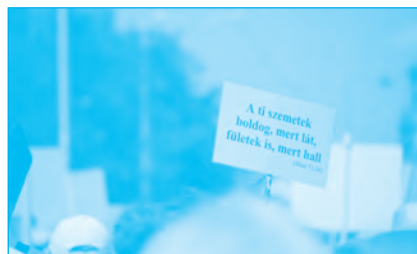
Aki őszinte magához és mélyebben is belelát a dolgokba, az tapasztalja, hogy a hívők közösségeiben a látszat-egység felszíne alatt mennyi fölényesség, gőg, önteltség – ugyanakkor sértődöttség, versengés és ellenségeskedés lapul. Egyáltalán nem ritka a szándékos félrevezetés, rágalmozás és a szármalisan kicsinyes hatalmi harcokból adódó veszekedések meglelte sem. A hagyományos népegyházi vagy pietista közösségektől kezdve a neoliberalison keresztül a pünkösdistá, filozemita vonalig valamennyi irányzat Isten igéjét hirdeti, és a Szentírást magyarázza, de a közöttük levő különbség óriási, sőt adott esetekben áthidalhatatlan. Itt valami nincs rendben!

A Biblia eszközzé vált az ember s az egyházak kezében. Mégpedig olyan eszközzé, amelynek nagyobb jelentőséget tulajdonítunk, mint Istenünknek és az ő

A Biblia és Jézus Krisztus ISTEN VOLT KERESZTRE FESZÍTVE

lényéből fakadó valóságnak. Úgy tűnik, mintha csak a Szentírás alapján lehetne Istenünk megismerhető, és nem fordítva. Teljesen érthető, hogy az ember nagyon szívesen vesz egy kézzelfogható útmutatót, egy szabályrendszert, melyhez igazodhat, és nagy örömmel igazgathat másokat is. Csakhogy a Biblia Istenünk eszköze, nem pedig az emberé!

A Szentíráshoz való emberi hozzáállásból nagyon hiányzik az alázat, a tisztelet, az óvatosság, a szelídség, az őszinteség, viszont túlteng az okoskodás, a kategorizálás és a fölényeskedés. Ennek köszönhetően aztán az adott ke-

resztyén közösség bibliamagyarázó irányvonala alakítja ki azt az Isten-képet, melyet a közösség tagjai magukénak vallanak. Kizárólag a Biblia alapján formálunk véleményt Istenünk lényéről, ami azt jelenti, hogy mennyei Atyánk fölé helyezünk valamit. Ez pedig veszélyes, még akkor is, ha azt a valamit Isten igéjének hívjuk. Mindennek az eredménye pedig a sok nézeteltérés, vita, veszekedés és a teljesen el-

térő teológiai irányzatok egymással való versengése.

A Biblia valami, a teremtő, gondviselő és szerető Istenünk pedig egy élő Valaki. Egy mindenek felett álló szuverén lény, aki szabadon cselekszik. Ha szent akaratóból a megváltást, a Sátán legyőzését úgy vitte végbe, ahogy, akkor csendesedjünk el előtte újra és újra. Nem a Biblia, nem a Tóra, sem nem a Tízparancsolat, A hegyi beszéd vagy valami egyéb volt keresztre függesztve, hanem Jézus Krisztusban az élő, szerető Istenünk! Ez pedig egyszerűen azt jelenti, hogy Jézus Krisztus irgalmas lény a mi Bibliánk!

Ő nem szövegtelmezés, okoskodás vagy vita tárgya, hanem a szeretet, a megbocsátás, az irgalmasság, a segítségnyújtás, a rendíthetetlen küldetésű szelíd hírnöke. A Krisztus-követés próbája nem az elsajátított bibliaismeret, az ilyen vagy olyan bibliamagyarázat képviselője, vagy egy esetleges elit gyülekezeti tagsággal való büszkélkedés, hanem a figyelmes magatartás, a szelíd lelkület, a „jó illatú” kisugárzás, a kellemes lelkület jelenléte a gyakorlati életben. Jézus Krisztus lény az a nyitott, „szent könyv”, aki szeretni, megbocsátani, segíteni tanít, és arra ösztönöz, hogy tiszteljük a múltat, őrizzük az értékeket és munkálkodjunk a jelenben becsülettel, alázattal és örömmel. Boldog, aki Őt „olvassa” és érti!

Vajda Péter

Élni boldogan – Isten tenyerén

Isten Lelkének formáló ereje épít: aki Krisztust szemléli, hozzá lesz hasonlóvá – szeretetében, szolgálatában, életében és – biztos vagyok benne – halálában is. Vágyom arra, hogy saját magamat szemlélve végre ráismerjek Krisztus vonásaira!

Uram, köszönöm, hogy olvashatom és hallhatom beszédedet. Segíts minden alkalommal befogadni azt, hogy örök életre vivő ismeret és életgyakorlat fakadjon belőle.

Hálás vagyok Istennek, hogy ha kérdezem, Ő válaszol. Nem azonnal, egy égből lehulló válaszcédulával, hanem gondolataimon, körülményeimen, ige- és énekverseken, hívő emberekkel való beszélgetéseken keresztül.

Különböző szolgálataink során, amelyeket építésre kaptunk, éljük meg az Istenben való egységet! Mondjunk nemet a gonosz és a világ kísértéseire, hiszen Krisztus tisztaságra és győzelemre hívott el minket! A világosság maradjon világosság az életünkben, ne essék rajta folt, ne mocskoldjon be!

„A mi segítségünk az Úr nevében van, aki az eget és a földet alkotta” (Zsolt 124,8).

Bedecs Éva

Kőműves Kelemen a feleségét építette Déva várába. Én meg az életemet építettem ebbe a templomba – mondta egy barátjának Balogh Elemér, aki 1895–1938 között pozsonyi lelkipásztor volt (1921–1938 között pedig a Dunáninneni Református Egyházkerület püspöke is).

Az első világháborút megelőző években két olyan missziós gyülekezet élt a Felvidéken, amelyik országos gyűjtésre kapott engedélyt temploma felépítéséhez: Pozsony és Zólyom. A zólyomi református templomnak ma már nyom sincs: a második világháború után lebontották, s ma már nyilvántartott református gyülekezet sem él a városban. Pozsonyban viszont él a gyülekezet, és ezekben a napokban emlékezik temploma felépítésének és felszentelésének 100. évfordulójára.

Huszonkét pályamű érkezett

A neoromán stílusú templomot egy ifjú gyülekezet építette. A 19. század utolsó évtizedében fogalmazódott meg a pozsonyi reformátusokban, hogy egyházközséggé szerveződjenek; s az akkori Dunántúli Református Egyházkerület közgyűlése az 1893. szeptember 8-án Révkomáromban megtartott ülésén missziós egyházközséggé minősítette Pozsonyt. Pap Gábor akkori dunántúli püspök részben a Pozsonyban tanuló református ifjúság hitoktatásának megoldatlanságával indokolta ezt a döntést, részben pedig azzal, hogy: „*Felekezetünk és nemzetiségünk iránti szent kötelességünk e fontos helyen a missziói lelkészi állomásnak haladéktalanul szervezése s ott alkalmazott lelkész által úgy a központban, mint a széles kiterjedő diaszpórában lakó hitsorsosainknak lelki gondozása, az új nemzedéknek hitelveinkben, s édes anyai nyelvünkön oktatása.*”

A missziós lelkészi állásra 1895. április 28-ai hatállyal a Budapesten és Edinburghban tanult Balogh Elemér segédlelkész kapott esperesi kinevezést, aki nagy lelkesedéssel látott munkához. Rövid idő alatt sikerült „leválasztani” a református gyülekezetet a pozsonyi evangélikus gyülekezetéről, saját imaházuk is lett a Grassalkovich téren, amit néhány éven belül kinőttek. Így fogalmazódott meg a templomépítés terve. Telket vásároltak, s a rajta álló, egykori sóhivatal és -raktár épületének

Százéves a pozsonyi református templom Felszentelésén gróf Tisza István is jelen volt

lebontása után, 1911-ben pályázatot hirdettek a templom és egy bérház terveire – azzal, hogy a beruházást 300 ezer koronából kell megvalósítani. A jelíges pályázatra huszonkét munka érkezett. A bírálóbizottság (Balogh Elemér lelkipásztor, Dobisz Jenő, Pozsony város akkori főépítésze és Sváb Gyula, a magyar mérnökök és építésszek országos szervezetének képviselője) egy ifjú építész, Wimmer Ferenc elképzelését hozta ki első helyen. (Az érdekesség kedvéért jegyzem meg, hogy második helyen végzett a Kós Károllyal is együtt dolgozó Tornallyay Zoltánnak, az akkor már neves mérnöknek, a Gömöri Református Egyházmege későbbi gondnokának, egyházunk nagy mecénásának a terve.)

Az ifjú mérnök – társával, Opaterny Flóriszal, aki a bérház tervrajzait jegyezte – Lukács jelíggel adta be pályázatát. Avatott szakemberek állítják, hogy az akkor még a Müncheneri Műszaki Egyetemen tanuló ifjú Wimmer

zásakor. És valóban így van megépítve a templom: az ide belépő ember szeme rögtön a szöszékre szegeződik... A szakirodalomban azonban arról is lehet olvasni, hogy a döntést a pozsonyiak lokálpatriotizmusa is befolyásolhatta, hiszen a Wimmer család pozsonyi volt, és Opaterny is dolgozott már több épületen Pozsonyban...

Egy teljes év sem kellett a templom felépítéséhez

A Széplak utcán álló bérház 1912 novemberére elkészült, és a lakásokba rövid időn belül bérlők költöztek. A gyülekezet számára az anyagi háttérrel jelentős mértékben a bérlemények biztosították, hiszen az építkezésre 320 ezer koronás kölcsönt vett fel...

A templom alapkövét 1912. október 31-én tették le az Irgalmasok terén (ma Szlovák Nemzeti Felkelés tere) lévő telken, és nem egész egy évvel később, 1913. október 5-én sor került a templom felszentelésére. Nagy ünnep volt ez a nap Pozsonyban. Nemcsak a templomszentelés miatt, hanem azért is, mert a dunántúli egyházkerület itt tartotta rendes évi őszi közgyűlését.

A jegyzőkönyv így örökíti meg Antal Gábor püspök templomszentelésre invitáló szavait: „*Püspök úr utalással az idő előrehaladott voltára a mai tárgyalást berekeszti. [...] Felhívja a közgyűlés tagjait, hogy a pozsonyi hitrokonok templomának felszentelésén s az ott tartandó istentiszteleten megjelenni szíveskedjenek.*”

Gróf Tisza István jelenlétéről

Több helyen is lehetett olvasni a pozsonyi templomszentelés kapcsán, hogy az ünnepi alkalmon megjelent gróf Tisza István miniszterelnök is. A régi pozsonyiak még a hatvanas években is emlegették, hogy a miniszterelnök az új templommal átellenben nyíló, a Prímás-palotához vezető Orsolya utcában állította le a kocsiját. Ekkor a templom előtti téren már hatalmas tömeg gyűlt össze, s gróf Tisza István gyalog és egyedül, testőrség nélkül sétált át a tömegben, beszélgetve és kezet fogva az emberekkel. Mint egy egyszerű polgár, (Folytatás a 8. oldalon)

A templom a felszentelésekor

jól áttanulmányozta a szakrális építésszet filozófiáját, és a pozsonyi református templomot a Lk 4,20b–21a igéire – „*A zsinagógában mindenkinek a szeme rajta függött; ő pedig szólni kezdett hozzájuk*” – alapozva képzelte el. Ezért a Lukács jelige, vagyis az evangélium hirdetésének páratlan és kiemelt tekintélyét állította első helyre az épület funkcionalitásának meghatáro-

(Befejezés a 7. oldalról)

mint egy magánember... Évekkel később úgy értékelte ezt az esetet a szlovák történetírás, mint Pozsony magyar jellegének demonstrálását a magyar kormányfő részéről. Pedig szó sem volt erről!

Gróf Tisza István átsétálva a tömege fölért az új református templom bejáratáig. És ő ide hazajött, hiszen ő volt a Dunántúli Református Egyházkerület főgondnoka, Antal Gábor püspök világi elnöktársa. Az egyházkerület főgondnoki tisztségét az 1907 tavaszán történt megválasztása óta viselte, s jelen is volt minden egyes kerületi közgyűlésen. Kétszer volt Magyarország miniszterelnöke, először 1903 és 1905 között. Ezután lett a Dunántúl református főgondnoka, s már főgondnokként kapta második kormányfői megbízását az uralkodótól 1913. június 7-én (a kormányfői tisztelet három nappal később, június 10-én vette át). Így és ezért érkezhetett gróf Tisza István dunántúli főgondnok a pozsonyi templomunk felszentelésére miniszterelnökként. Egyébként nem ő volt az egyetlen kormánytag az egyházkerület vezetői között. Eppen ezen a pozsonyi közgyűlésen tette le hivatali esküjét megválasztott dunántúli világi tanácsbíráként Balogh Jenő, a Tisza-kormány igazságügy-minisztere.

Az egyházkerületi közgyűlést Pozsonyban gróf Tisza István az alábbi gondolatokkal nyitotta meg: „Az első dolog, amely önkéntelenül ajkaimra tolul, amidőn Pozsony koronázóvárosában egybegyűlt közgyűlésünk tagjait üdvözlöm, a hála megnyilatkozása az isteni gondviselés iránt, amely megengedte azt, hogy eljöhessünk ide a pozsonyi református egyház templomának felszentelésére. Hála az isteni

Százéves a pozsonyi református templom felszentelésén gróf Tisza István is jelen volt

gondviselés iránt és hála mindazok iránt, akik, bár más vallásfelekezetek tagjai, de a pozsonyi református egyházat ebben a munkájában elősegítették és gyámoltottak, és emellett a megelégedés és öröm érzése afelett is, hogy egyházkerületi közgyűlésünk megtartása céljából Pozsony vármegye vendégszeretettel vehetjük igénybe. Abban a tényben, Főünnepi Közgyűlés, hogy közgyűlésünket itt, ebben a helyiség-

Gróf Tisza István főgondnok

ben tartjuk meg [a megyeháza dísztermében volt – S. A.], lélekemelően nyilatkozik meg nemcsak a szolidaritás, amelynek világi és egyházi hatóságok között meg kell lennie, ha mindketten teljes mértékben ki akarják fejteni áldásos tevékenységüket és meg akarják oldani magasztos hivatásukat; de kife-

jezésre jut az a harmónia is, amely kell hogy egybefűzze valláskülönbség nélkül a haza minden polgárát.”

Ezek a gondolatok száz év múltán is időszerűek és iránymutatóak, ami az Isten iránti hálát, az emberek és a keresztyén felekezetek közötti kölcsönös tiszteletet és elfogadást illeti.

Változások és változatlanosság

Sok minden megváltozott röpke száz esztendő alatt. Pozsony magyar koronázóvárosból szlovák fővárossá lett. A pozsonyi gyülekezet egynyelvűből kétynyelvűvé vált. Az egyház és az állam kettévált, s az egyházi tisztség csak ritka esetben fér meg egy választott magas politikai tisztséggel együtt. S lehet, hogy a magyar miniszterelnök ma nem tudna úgy végigsétálni Pozsony egyik terén, mint ahogy száz évvel ezelőtt... Sőt, a Tisza István által említett „haza” fogalma is átalakult mind a tankönyvekben, mind az emberszívekben.

Am a pozsonyi templom áll! Immár száz éve, változatlanul. És áll benne a tekintetet megragadó szószer, amelyről rendszeresen hangzik Isten éltető ígéje: mindenkinek a maga nyelvén. S bárhogy is változtak s változnak még a dolgok, ez így helyes. Kell hogy legyen valamennyiünk életében egy biztos pont, egy „figyelhető szószer”, amely a változhatatlan értéket sugározza: Isten élő ígését, Jézus Krisztust, Aki nem több száz éves templomokban, hanem a mi szívünkben kíván lakozást venni.

Somogyi Alfréd

A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara életéből ÚJABB DOKTOROK, ÚJABB HALLGATÓK

A 2013/2014-es akadémiai évre a következő teológushallgatók nyertek felvételt: **Csűrös Gergely József** (Budapest), **Bátori Judit** (Bors, Románia), **Bogár József** (Biharnagybajom), **Darvasi Zoltán** (Nagyszalonta, Románia), **Tóth Krisztián** (Nagybalog) és **Vásárhelyi Bálint Márk** (Budapest).

A missziológia, diakónia és szociális munkás szak elsős hallgatói: **Jakab-Csomor Andrea** (Nagyölvéd), **Kurucz Borbála** (Perbete), **Miriák Veronika** (Bátorkeszi), **Sándor Tihamér** (Nagy-

megyer), **Végső Melinda** (Megyer) és **Vörös Mária** (Komárom).

Nappali tagozatos PhD-képzésre **Pogány Krisztina** nyert felvételt, aki az újszövetségi tanszéken Bándy György professzor vezetésével írja *A zsidókhöz írt levél krisztológiája* című disszertációját.

Rigorózus (ThDr.) képzésre **Erdélyi Zoltán** és **Öllös Erzsébet** nyert felvételt. Erdélyi Zoltán az egyháztörténelmi tanszéken Molnár János vezetésével írja a *Protestáns gyülekezetek a barsi egyházmegegyében a türelmi rendelet előtt és után* cí-

mű munkáját, Öllös Erzsébet pedig Bándy György professzor vezetésével az újszövetségi tanszéken *A Római levél szerepe (különös tekintettel a 9–11. fejezetekre) a zsidó–keresztyén párbeszédben* című munkáját írja.

Augusztus 30-án sikeresen megvédte doktori disszertációját **Buza Zsolt** (témája: *A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház története 1945 és 1989 között*) és **Szénási Szilárd** (témája: *Freud és a religionisztika*). Mindketten jogosultak lettek a PhD (a filozófiai tudományok doktora) akadémiai címre. Diplomájukat 2014. június 22-én veszik át.

Öllös Erzsébet

„Isten a mi oltalmunk” (Zsolt 62,9b). Ezt az igeverset választotta a II. Kárpát-medencei Református Általános Iskolai Pedagógus Találkozó mottójának a két szervező miskolci iskola (a Jókai Mór Református Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, valamint a Miskolc-Diósgyőri Református Általános Iskola és Óvoda).

A találkozóra július 3-a és 5-e között került sor. Magyarországi, felvidéki és erdélyi református iskolák pedagógusai seregltek össze az alkalomra, hogy megélve a közösség örömét, megosszák tapasztalataikat és gyakorlatukat az oktatásról, illetve megismerjék Miskolcot és környékét.

A találkozó az avasi templomban kezdődött istentisztelettel, majd a Lévy József Gimnázium dísztermében folytatódott, ahol a pedagógusok bemutatták iskoláikat. Ezután kiscserkészek módjára fedezték fel Miskolc belvárosát.

Másnap a Deszkatemplomban megtartott istentisztelet után **Pusztai Gabriella** professzor asszony előadásában rávilágított a református iskolák eredményességére. A délután a kikapcsolódás, a kirándulás jegyében telt.

A harmadik napnak színhelye a diósgyőri iskola volt. Az áhítatot a diósgyőriek testvériskolája, a Rózsnyói Református Alapiskola lelkésze, **Buza Zsolt** tartotta. **Ábrám Tibor**, a Tiszáninneni Református Egyházkerület főgondnoka betekintést nyújtott a Kárpát-medencei református oktatásba: a körülmények és a lehetőségek messze nem egyformák, ennek ellenére Kárpát-medence-szerte van magyar református oktatás. **Márkus Gábor**, a Református Pedagógiai Intézet igazgatója vázolta feladatköreit, és az elkövetkező iskolaév nehézségeire igyekezett rávilágítani és felhívni a figyelmet.

Utolsó programként újabb lehetőség nyílt arra, hogy több jól bevált iskolai módszerrel, projekttel ismerkedhesse meg a találkozó résztvevői. Tíz intézmény vállalta, hogy egy rövid prezentáció segítségével bemutatja az iskolájukban működő jó gyakorlatot. A „tarisznyából” csodálatos dolgok kerültek elő: hangsúlyosabb zeneoktatás, környezetvédelem, a múlt kincseinek megőrzése, a saját régió jobb megismerése, idegen nyelv oktatása, az olvasás szeretetének növelése.

A programokban gazdag találkozó istentisztelettel zárult a diósgyőri refor-

Kárpát-medencei református pedagógustalálkozók Isten a mi oltalmunk – Orando et laborando

mátus templomban, **Kustárné Rác Vera** szolgálatával. Minden feltétel adott volt a feltöltődésre, az ismerkedésre és a kikapcsolódásra is.

*

Július 6-a és 10-e között a Debreceni Református Kollégium két gimnáziuma (a 475 éves Gimnázium és a 175 éves Dóczy Gimnázium) volt a házigazdája a Kárpát-medencei Református Középiskolák XVIII. Találkozásójának.

Mindkét intézmény komoly múltat tekint vissza. A Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma 1538 óta folyamatosan működő tanintézmény, a magyar szellemi élet számos személyiségének volt alma matere. A Dóczy Gimnázium pedig 1838-ban alakult mint Dóczy Leánynevelő Intézet (legnevezesebb diákja Szabó Magda írónő volt).

Harmincnyolc intézmény 174 oktatója és diákja sereglte az Alföld központjába, a kálvinista Rómába. Az együttlét kezdetén a tavalyi házigazda, a lévai Czeglédi Péter Református Gimnázium küldöttsége ünnepélyesen átadta a debreceni iskoláknak azt a jelképes kopjafát, amelyet a találkozó minden-

Egy-egy napon a két házigazda gimnázium mutatkozott be. Több részben Debrecen városa is felfedte kincseit: a Nagytemplomot és tornyát, a belvárost, a Déri Múzeumot (itt látható a Munkácsy-trilógia, lenyűgöző látvány!) és az élményfürdőt. Két nagyobb látogatást is szerveztek a környékre (a nyíregyházi állatparkba és a Hortobágyra). Emellett sportrendezvény, kulturális előadás, látványos fizikai kísérletek tették még színesebbé az amúgy is gazdag programot.

A találkozó a hagyományokhoz híven közös nyilatkozat kiadásával fejeződött be, amelyet huszonöt magyarországi, hat erdélyi, három partiumi, három kárpátaljai, egy felvidéki intézmény és öt református tanügyirányítási, illetve pedagógiai szakmai szervezet szignált. „*Fontosnak tartjuk, hogy a Kárpát-régió valamennyi állama biztossítsa a keresztyén óvodát és iskolát választó szülők számára az intézmények elérhetőségét*” – olvasható az első pontban.

Zárásként pedig álljon itt a találkozó jelmondata, Szabó Magda vallomása: „*Hogy milyen hűséget követel tőlünk az élet, és kivel szemben, azt mindenki*

Egyházunk alapiskoláinak küldöttei a diósgyőri vár tövében

kori rendezői egy évig őriznek. Az alkalom **Vad Zsigmond** nagytemplomi lelképásztor igeszolgálatával vette kezdetét, majd ismerkedési esttel folytatódott a díszteremben és a kollégium udvarán.

A négynapos találkozó igen gazdag programot kínált a résztvevőknek.

ügyis maga dönti el; de mindenesetre hűség elsősorban önmagunkhoz, az elveinkhez, az élethez, a családhoz, a hazához és nem utolsósorban az iskolához.”

Mindezért egyedül Istené a dicsőség!

Édes Enikő

Egyedül nem megy...

„...az Úrhoz kiáltottak segítségért Izráel fiai” (Bír 6,6).

Gedeon is Izráelben lakott. Nagyon nehéz idők voltak azok. Állandóan ellenség fenyegette az országot, több ezren zúdultak a védtelen népre. De hát honnan jöttek? Midjárt földjéről, és elrabolták a gabonát meg az állatokat. Mindent összeszedtek. Már hetedik éve, hogy fosztogatják az országot. És a nép egyre szegényebb és szegényebb.

Mi lesz most?! Elfeledkezett róluk az Isten, nem segít többé? Nem a-

karja megszabadítani őket? Dehogynem! Csak éppen a nép az akadály. Miért? Mert nem Istennek szolgál, hanem a Baalnak. Nagy

Vígtelkén is volt KOEN-tábor REKKENŐ HŐSÉG IDEJÉN...

2013. augusztus 5-e és 9-e között a vígtelkei gyülekezet (5–16 év közötti gyermekek és fiatalok számára) napközis tábort szervezett. Helyszíne a Kálvin-ház volt, s a 30-40 résztvevővel hét vezető foglalkozott.

A tábor a Szlovák Kormányhivatal *Kisebbségek kultúrája* elnevezésű programja támogatásából, valamint gyülekezeti segítséggel valósult meg. Témáját a KOEN felvidéki csapatának kiválóan kidolgozott programja adta, így a helybeli gyerekek – másokkal együtt – egy héten át „időutaztak” a különböző bibliai történetek korába.

A rövid jelenetek formájába csomagolt üzenetet a résztvevők kis csoportokban emésztették, ahol játék és kisebb kézműves feladatok teljesítése mellett beszélgettünk az előadásban elhangzottakról. A gyerekek kedvenc programja az éneklés volt, tanultunk néhány új ének is. Táborunk résztvevőit meleg ebéd várta minden déln,

amit egy édesanya és a szalóci gyülekezet néhány tagja készített számunkra (közösén fogyasztottuk el az udvaron felépített katonai sátor alatt). Az egyik nehézséget a rekkenő hőség jelentette, amely nem engedte, hogy sportjátékokat játsszunk (azért az íjászatot nem hagytuk ki). A szieszta idején többen a Kálvin-ház előtt csörgedező forrásvízzel hűsítették magukat és másokat. Délután kedvükre kézműveskedhettek a gyerekek. Kirándulni is voltunk – a martonházai aragonitbarlangba látogattunk el. A gyerekek ezenkívül népmesét is hallgattak, népi táncot tanultak. A klasszikus csoportos vetélkedő és kincskeresés sem maradt el. Miután megtaláltuk a kincset, a templomban, a záró istentiszteleten búcsúztunk egymástól.

Hála legyen Istennek arcokért, kezekért, égő szívekért, legfőképp irántunk való kegyelméért!

Nyék Miklós

sokára jut eszükbe, hogy a Baal nem isten. Nem lát, nem hall, életelen: nem tud segíteni! Egyedül az Úr az Isten! Csak Ő tud segíteni. És amikor végre felismerik ezt, Istenhez kiáltanak segítségért.

Ez a mi dolgunk is. Ez a te dolgod is. Nehézségek között, tanácstalanságban, szomorúságban, félelemben – kérjük az ő segítségét. Azt ígérte az Úr, hogy kegyelmesen és gazdagon megajándékoz szűkösünkben, ha szívből és hittel kérjük.

Molnárné Miklós Malvína

Nagyölvedi ifisek kirándulása SZEGEDEN JÁRTUNK

Egy szép júliusi reggelen kisebb csoport rohamozta meg az esztergomi vonatpályaudvart: kezdetét vette az egész hetes szegedi ifis kirándulásunk. Megérkezésünk után egy kisebb séta várt ránk csomagostul, ugyanis el kellett jutnunk a Teleki Blanka Kollégiumba, ahol a szállásunk volt.

A csomagjaink lepakolása után a tiszteletes nénink nővére megmutatta Szeged főbb látnivalóit, ám a következő napokban még sok nevezetességet megtekintettünk. Voltunk a helyi zsina-gógában, ahol közelebről is megismerkedhettünk a zsidók szokásaival. A ferences templomot és kolostort is megnéztük: bemutatták a ferences szerzetesek életét (nagyon érdekesnek találtuk a gyógynövényes kertecskét), csobbantunk egyet a Napfényfürdő medencéiben, és körbejártuk a vadasparkot is, illetve kisvonattal az egész várost.

Ópusztaszeren a Feszty-körkép és a skanzen látványa mindenkiben mély nyomot hagyott. Azt a napot, amikor ott jártunk, egy kis kvízzel zártuk. Vezetőink több mint 100 kérdésből álló mókás tesztet állítottak össze számunkra. Utána, mint minden este, kaptunk egy kis kimenőt a városba, de természetesen csak az esti áhítat után (amin mindennap részt vettünk, beszélgettünk az Igéről, imádkoztunk, megköszöntük a napot Teremtőnknek).

Csodás napokat töltöttünk együtt egy szuper csapattal, ahonnan a jókedv sem hiányozhatott. Sokat köszönhetünk gondviselő Istenünknek és vezetőinknek, akik igyekeztek, hogy igazán jól érezzük magunkat, és vigyáztak ránk.

Czuczor Júlia–Leboz Anikó

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinati Tanácsa a 43. ülésén, amelyre 2013. szeptember 7-én Komáromban került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

– Jóváhagyta a 41. és 42. ülés jegyzőkönyvét.

– Sajnálattal vette tudomásul, hogy a szlovák egyházmegyék képviselői, illetve behívott pótképviselői távol maradtak az ülésről, így nélkülük volt kénytelen megtárgyalni az Ondava-hernádi Református Egyházmegye beadványát, amely a Nagyszalánci Református Egyházközösségnek az Abaúj-tornai Református Egyházmegyéből való átlépésével kapcsolatos. A Zsinati Tanács – figyelembe véve a Zsinat ZS-15/2012-es határozatát – nem kívánja a Zsinat elé terjeszteni a Nagyszalánci Református Egyházközösség átlépésére vonatkozó kérelmet.

– Süll Tamás intézeti lelkész 2013. június 10-én kelt levelében beszámolt a Hamburgban megrendezett idei Kirchentagról. A Zsinati Tanács a jövőre nézve megbízza Süll Tamást és Molnár Sándort, hogy tegyenek javaslatot az egyházunkat bemutató konkrét sajtókiadványok és emléktárgyak elkészítésére, és megköszöni a Rajnai Protestáns Egyháznak a Kirchentagra való eljutásunk úti-költségének a támogatását.

– A Lutheránus Világszövetség Wittenbergi Központja a reformáció 500. évfordulója alkalmából egy Luther-kertet szeretne kialakítani, amelybe 500 fát kíván kiültetni; egy fa ára 500 euró, s a partnerszervezetek igényelhetik őket. A Zsinati Tanács úgy határoz, hogy egyházunk is csatlakozik a Lutheránus Világszövetség Wittenbergi Központjának felhívásához, és a reformáció 500. évfordulója alkalmából igényel és elültet egy fát.

– Egyházunk részt kíván venni a Keresztyének Találkozásán, amelyet 2014-ben Lengyelországban, Boroszlóban rendeznek meg; a költségekhez egyházunk a lehetőségei és a többi egyház hozzájárulása függvényében tud majd hozzájárulni.

– A komáromi garázsok közül egyet – raktár céljára – a Diakóniai Központ, az egyházzenei osztály, valamint a Firesz rendelkezésére bocsát.

– Engedélyezi, hogy a Borzovai Református Egyházközösség a Közalapból 2012-ben kapott támogatást 2013. december 31-ig számolhassa el.

– Mária Meňkyová, a Nagymihályi Református Egyházmegye esperese 2013. június 28-án kelt levelében felterjesztette az egyházmegyei közgyűlésnek a Zsinat ZS-30/2012-es és ZS-32/2012-es számú,

A ZSINATI TANÁCS 43. ÜLÉSÉRŐL

valamint ZS-31/2012-es számú határozataira hozott határozatait. A Zsinati Tanács a határozatokat a Zsinat által létrehozott bizottság elé terjeszti.

– Marek Maďarič, a Szlovák Köztársaság kulturális minisztere 2013. július 17-én levélben szólította meg egyházunk püspökét. Egyrészt tájékoztatja őt arról, hogy az egyházak finanszírozásával kapcsolatban az egyes egyházak különbözőképpen reagáltak a vagyonszeizásra, és válaszaik olyan problémaköröket is érintettek, amelyek nem tartoznak az egyházak finanszírozásának megoldására létrehozott szakértői bizottságra. Másrészt kéri egyházunk elöljáróit, tegyenek jelentést az állami támogatás arányáról az egyház teljes kiadásaihoz képest. A miniszter szeretné tudni egyházunk véleményét az asszignációs modell esetleges szlovákiai bevezetéséről is. A Zsinati Tanács megbízza Fazekas László püspököt, Géresi Róbert püspökhelyettest és Molnár Sándor zsinati főtanácsost, hogy válaszolják meg Marek Maďarič kulturális miniszter levelét.

– Jóváhagyta az egyházunk jövőjével kapcsolatos anonim kérdőív kérdéssorát, és megbízza Batta István zsinati tanácsost, hogy 2013. október 31-ig bonyolítsa le a kérdőív feldolgozását.

– A teológiai bizottság elé terjeszti Vargaeštók Dávidnak az Ökumenikus Lelki-gondozói Szolgálatnál szolgáló lelkészek liturgiai öltözékének kiegészítésére vonatkozó javaslatát.

– Jóváhagyta a 2013. szeptember 5-én és 6-án megtartott I. és II. lelkészképesítő vizsgák eredményeit, és Erdélyi Anita, Fejes Ágnes, Langschadl István, Oros Csaba és Pogány Krisztina lelkipásztoroknak érvényesíti a teljes lelkészi képesítésüket.

– 2013. október 1-jei hatállyal segédlelkészként alkalmazza Böszörményi Tamást, egyúttal kirendeli őt segédlelkészi szolgálatra a Rozsnyói Református Egyházközösségbe. Felügyelő lelkipásztora Buzsák Zsolt lelkipásztor.

– 2013. október 1-jei hatállyal segédlelkészként alkalmazza Hozákné Magyar Ildikót, egyúttal kirendeli őt segédlelkészi szolgálatra a Komáromi Református Egyházközösségbe. Felügyelő lelkipásztora Fazekas Zsuzsanna lelkipásztor.

– 2013. október 1-jei hatállyal Bók Györgyöt kirendeli segédlelkészi szolgálatra az Abaúj-tornai Református Egyházmegyébe. Felügyelő lelkipásztora Orémus Zoltán esperes.

– 2013. október 1-jei hatállyal Egri Gergő nagykaposi segédlelkészt áthelyezi se-

gédlelkésznek az Iskei Református Egyházközösségbe. Felügyelő lelkipásztora Csoma László deregyői lelkipásztor.

– 2013. október 1-jei hatállyal Nyéky Miklós szalóci beosztott lelkészt áthelyezi beosztott lelkésznek a Kassai Magyar Református Egyházközösségbe.

– 2013. október 1-jei hatállyal Androvics Erzsébet helyettes lelkészt áthelyezi beosztott lelkésznek a Nagykaposi Református Egyházközösségbe.

– 2013. október 1-jei hatállyal Dušan Brna segédlelkészt áthelyezi esperesi segédlelkésznek a Nagymihályi Református Egyházmegyébe. Felügyelő lelkésze Mária Meňkyová esperes.

– Megbízza Fazekas László püspököt, hogy tárgyaljon a Csallóközarányosi Református Egyházközösség elnökségével a lelkészi állás betöltéséről.

– 2013. október 1-jei hatállyal léviként alkalmazza Jaroslav Gécit, egyúttal kirendeli őt lévítai szolgálatra a Gálszecsai Református Egyházközösségbe.

– Tudomásul vette a Barsi Református Egyházmegye bíróságának a berekfürdői lelkésztovábbképzésen eltűnt jelenléti ív ügyében hozott ítéletét, és elfogadja Ficzere Tamás nyitrai lelkipásztor bocsánatkérését. A Zsinati Tanács megbízza Rákos Loránt zsinati tanácsost, hogy tájékoztassa a pótlásról azon lelkipásztorokat, akik nem vettek részt a berekfürdői továbbképzésen.

– Tudomásul vette, hogy az ADGE Tagung idei közgyűlésén, amelyre 2013. október 22-e és 24-e között Pozsonyszentgyörgyön kerül sor, egyházunkat Fazekas László püspök és Batta István zsinati tanácsos fogják képviselni.

– Megállapította, hogy egyházunknak nincs lehetősége elvállalni a Reformátusok Világközössége 2017. évi nagygyűlésének megrendezését.

– A Magyarországi Református Egyház Reformációs Missziói Központja a Zsinati Missziói és Szeretetszolgálati Irodával közösen 2013. október 6-a és 9-e között Berekfürdőn rendezi meg a VII. Kárpát-medencei Missziói és Diakóniai Konferenciát, amelyen egyházunkat Rácz Jolán megbízott igazgató, Tóth Zsuzsanna cigánymissziós munkatárs, Antala Éva börtönmissziós munkatárs és Molnár Árpád zsinati tanácsos fogják képviselni.

– Tudomásul vette az árvízkárosultak megsegítésére meghirdetett gyűjtésből befolyt összeg (12 100 euró) felhasználásáról szóló beszámolót (5000 eurót a Csehtestvér Egyház diakóniai osztályának, 4000 eurót a Magyarországi Református

(Folytatás a 12. oldalon)

(Befejezés a 11. oldalról)

Szeretetszolgálatnak és 3100 eurót egy hallei evangélikus egyházi óvoda felújítására utaltunk át).

– Tudomásul vette, hogy egyházunk elnöksége körlevélben tájékoztatja az egyházközösségeket és az egyházmegyéket a tisztújítás kapcsán felmerült feladatokról (*lapszámunk 2. oldalán közöljük – a szerk.megj.*).

– A Zsinati Tanács több évvel ezelőtt határozott arról, hogy egyházunk egykori főgondnokának és püspökének emléktáblát állít. Kis-Csáji Bertalan főgondnok emléktáblája elkészült, és le lett leplezve a Nagyidai Református Egyházközösség templomában. A Zsinati Tanács jóváhagyta a Varga Imre-emléktábla javasolt szövegét, és egyetért azzal, hogy – püspökké választásának 60. évfordulója alkalmából – a Zsinat őszi ülésének nyitó istentiszteletén a rimaszombati református templomban legyen leleplezve.

– Egyetértett azzal, hogy egyházunk nyilatkozatban ítélje el az Oktatási Minisztérium által tervezett iskolabezárásokat.

– A Calvin J. Teológiai Akadémia alapítójaként kéri az intézmény igazgatóját, hogy 2013. október 4-ig küldje meg a jelenleg hatályos alapszabályt, az elmúlt öt év tevékenységéről szóló jelentést és az elmúlt öt év zárszámadását.

– Hozzájárult ahhoz, hogy a Deáki Református Egyházközösség elcserélje a tulajdonában levő, a deáki kataszterben fekvő, 447/2-es, 446/2-es és 446/3-as szá-

A Szlovákiai Református Keresztényen Egyház Börtönmissziója augusztus 26-a és 30-a között is a jókai Betlehem Missziós Központban szervezte meg gyermektáborát, ahol huszonhárom (5–12 év közötti) gyermek vett részt Szőgyénből, Madérétről, Farnadról, Érsekkétyről és Bátorkesziről.

A KOEN Alapítvány jól kidolgozott témái és igeszakaszai szolgáltak útmutatóul a vezetőknek (**Antala Éva** nagyövedi lelkész, **Balogh Ildikó** szociálpedagógus, **Bohák Ildikó** diakónus, **Szaller Gábor** pedagógus), hogy minél több bibliai történetet sajátíthassanak el a gyermekek. Megismerkedhettek Jónás, Zákus és a gonosz szolga történetével, de Jézus feltámadásával és a mennyei Jeruzsálemmel is.

Áhítattal kezdtük a napot, egy aranymondás megtanulásával, majd bibliai történettel. Ebben nagy segítségünkre volt **Kiss Tibor** jókai lelkész, **Andrássy Zsuzsanna** és **Deák Janka**. Esténként **Tóth Zsuzsanna**, egyházunk cigánymissziójá-

A ZSINATI TANÁCS 43. ÜLÉSÉRŐL

mú, összesen 71 négyzetméternyi telkeit a Lengyel Erzsébet tulajdonában levő, 426/8-as, 426/9-es és 448/2-es számú, összesen 71 négyzetméternyi telkeikért.

– Tudomásul vette Dobai Sándor esperes jelentését, miszerint a Madari Református Egyházközösség lelkészi állása Nagy Lajos nyugdíjba vonulásával megüresedett, illetve hogy az állást pályázat útján igyekeznek betölteni.

– Mikos Annamária segédlelkész, a Diakóniai Központ igazgatója levélben jelentette, hogy anyasági szabadsága letelte után 2013. szeptember 4-én visszaáll szolgálatba, illetve lemond a Diakóniai Központ igazgatói állásáról. A Zsinati Tanács 2013. szeptember 15-ei hatállyal tudomásul veszi Mikos Annamária lemondását, és pályázat kiírását kezdeményezi a Diakonia Reformata nonprofit szervezet igazgatói tisztségére. A pályázat lezárásáig a Zsinati Tanács a Diakóniai Központ igazgatásával Rác Jolánt bízta meg. A Zsinati Tanács 2013. szeptember 15-ei hatállyal Mikos Annamária segédlelkészi munkaviszonyát féléllásból teljes állássá módosítja.

– A Csehtestvér Egyház küldöttsége 2013. október 19-én meglátogatja egyházunkat. A Zsinati Tanács kéri Marián Hamari püspökhelyettest, valamint Juraj Brecko és Mária Meňkyová espereseket, hogy postafordultával tegyenek javaslatot egy 25 perces kitöltő, református kötődésű kultúrműsorra, amely magyar és

cseh nyelvű előadással együtt lenne bemutatva. A Zsinati Tanács megbízta Géresi Róbert püspökhelyettest, hogy készítse elő a Csehtestvér Egyház küldöttségének látogatását és az ehhez kötődő előadást.

– Elfogadta az idei Kerekasztal betervezett programját, amelyre a nyugat-európai segélyszervezetek képviselőinek részvételével Csallóközarányoson kerül sor.

– Megbízta egyházunk elnökségét, hogy Csémy Lajos professzort 90. életéve betöltése kapcsán egyházunk nevében személyesen köszöntsék.

– Megbízta Géresi Róbert püspökhelyettest és Batta István zsinati tanácsost, hogy az ülésen elhangzottak alapján készítsék el egyházunk véleményét az Európai Protestáns Egyházak Közössége számára, a vallásközi párbeszéd tárgykörében.

– Tudomásul vette a Marián Hamari püspökhelyettes és Ján Marcincák főgondnokhelyettes által aláírt levelet, amelyben a Konvent tanácsa – a Zsinat ZS-31/2012-es számú határozata kérésének teljesítése érdekében – azt javasolja a Konvent közgyűlésének mint legfelsőbb szervnek, hogy a Szlovákiai Református Keresztényen Megújulásának Konventje – mint a Szlovákiai Református Keresztényen Egyház keretén belüli platform – fejezze be a működését.

Ismét Jókán volt a börtönmissziós gyermektábor

A gyermekek figyeltek az igére

nak vezetője mondott el újabb és újabb biztonyságtételeket; örömeinkre szolgált, hogy a gyermekek szófogadóan, odafigyelve fogadták az igét. Önkéntesként **Gaal Zoltán** grafikus is teljes erőbedobással segédkezett a programok lebonyolításában. Hasonlóan a tavalyi évhez, a táborban kiemelt teret kapott a sport és a művészet is: a gyermekek szakemberek

segítségével fejleszthették rajz- és sporttehetségüket (ennek kapcsán kapott meghívást a táborba **Pavel Korbel**, Svájcban élő festőművész), s bőven volt idő gyöngyfüzésre, ékszerkészítésre is.

A szervezők a résztvevőknek a tábor utolsó napján különböző felajánlásokból új és használt ruhákat, játékokat, könyveket, iskolai tanszereket osztottak ki, és egyházunk diakóniai szolgálatának jóvoltából minden gyermek külön kis csomaggal térhetett haza.

A tábor idén is a Közalap támogatásával tudtuk megvalósítani, nem utolsósorban az önkéntes missziósok segítségével. Örömmel tapasztalni, hogy sokan felajánlották segítségüket, hogy jelenlétükkel, foglalkozásaikkal, tudásukkal szolgáltak.

Antala Éva

A Magyar Református Lelkészegyesület (MRLE) minden évben más-más helyszínen rendezi meg az éves konferenciáját, idén Európa egyik kulturális fővárosára, Kassára esett a választás. Mintegy negyven résztvevő követte figyelemmel az előadásokat az európai keresztyénség helyzetéről, a magyar reformátusság múltjáról, jelenéről és jövőjéről: magyarországi, erdélyi és partiumi lelkipásztorok, a Szlovákiai Magyar Református Lelkészegyesület képviselői és a helyi gyülekezet érdeklődő tagjai.

A négynapos rendezvény július 29-én istentisztelettel vette kezdetét, melyen jelen sorok írója szolgált a *Jn 15,1–8* alapján; utána **Tóth Albert** tiszalúci lelkipásztor, az MRLE elnöke megnyitotta a konferenciát.

Másnap **Bagi László**, a Budapest-Baross téri református gyülekezet lelkésze tartott reggeli áhítatot a *Jel 3,7–12* alapján. **Balassa Zoltán** helytörténész Kassa történetéről adott elő, **Tókéczki László** történész pedig a 21. századi identitásról

Augusztus 11-én a nagykaposi református templomban került sor az ungi egyházmegye kórustalálkozójára, amelyen öt kórus vett részt.

Isten ígését a 96. zsoltárból **Egri Gergő** nagykaposi segédlelkész olvasta fel, majd imádságban kérte Isten áldását. Az egybegyűlteket a gyülekezet lelkipásztora, **Pándy Árpád** köszöntötte, aki elmondta: célunk, hogy hálát adjunk és dicséretet mondjunk, azaz megköszönjük az ajándékot, és a tekintetünket az Ajándékozóra fordítsuk.

Az Ajándékozót elsőként a nagykaposi **Erdélyi János vegyes kar** dicsérte, **Baloghné Domonkos Malvin** vezetésével. A régi Énekeskönyv két énekének előadásába a gyülekezet önkéntelenül is bekapcsolódott. A nagyráskai gyülekezet énekkarát a gyülekezet lelkipásztora, **Molnár Miklós** vezette, és első énekükben összekapcsolták a szavakkal elmondott és az énekelt imádságot, ugyanis **Benkő Sándorné** felolvasta a 62. zsoltár válogatott verseit.

A **Barkó Zsuzsa** vezetésével működő **Apáti Miklós vegyes kar** négy énekkel adott hálát a kapott ajándékért. A *Nagy vagy te Isten, nagy a Te hatalmad* kezdetű éneklet Egri Gergő zongorakíséretével és **Pándy Bertalanné** szólóénekével, illetve *Az Úr vár reád* című éneklet **Kondás István** és ifj. **Hornyak István** gitárkíséretével adta elő.

A zempléni egyházmegyéből vendégként meghívott örösi gyülekezeti kórus

Lelkészegyesületi konferencia volt Kassán ELŐADÁSOK SORA HANGZOTT EL

tartott előadást, melyben kiemelte a családot, a nemzet és az egyház nélkülözhetetlen jelentőségét a hivatástudat és az identitás formálódásában. Délután Balassa Zoltán helytörténész megmutatta a vendégeknek az óváros nevezetes épületeit.

Július 31-én **Oláh Mátyás** kolozsvári segédlelkész tartott áhítatot a *Mk 10, 46–52* alapján. **Tókécs László** európai parlamenti képviselő a keresztyén alapjait elhagyó Európáról szolt, s arról a küzdelemről, amit a hit, remény és szeretet jegyében kell folytatni mindenkinek a maga helyén. **Csohány János** nyugalmazott debreceni professzor *Pillanatképek a magyar református lelkészség történetéből* címmel a református lelkészek jogi és társadalmi helyzetét elemezte a reformációtól kezdve egészen napjainkig. A délutáni órákban Balassa Zoltán Eperjessel ismertette meg a konferencia résztvevőit.

Az utolsó napon **Varga Károly** koltói lelkipásztor a *Jel 3,14–16* alapján tartot-

ta meg az áhítatát. **Papp Vilmos** nyugalmazott lelkipásztor, teológiai tanár *A lelkipásztor és a keresztyénség* című előadásában először **Alvinczi Péter** kassai református lelkész és **Pázmány Péter** esztergomi érsek életútját hasonlította össze, majd szolt a lelkési szolgálat zsákutcáiról. Kiemelte, hogy a jó lelkipásztor emberhalász, aki a Biblia üzenetével (s nem mással!) akarja Jézushoz gyűjteni az embereket.

A lelki áldásokban gazdag konferencia **Oláh Tamás** gondonkajátékával és **Tóth Albert** elnök zárszavával ért véget. Imádságban **Kálmán Péter**, a budapest-külső-kelenföldi református gyülekezet nyugalmazott lelkésze mondott köszönetet a testvéri közösséget építő és a lelkési szolgálatban megerősítő alkalomért. „*Szolgáljatok az Úrnak örömmel, vigadozva járuljatok színe elé!*” (*Zsolt 100,2*).

—orémus—

Az igaz emberekhez illik a dicséret Az ungi egyházmegye kórustalálkozójáról

ifj. **Hornyak István** vezetésével öt énekkel dicsérte az Urat, bámulatos zenei kreativitással és változatossággal. A tizenhat éves munkának gyönyörű eredménye, hogy a kórus egy emberként, nagyon szépen, képzett hangon énekel.

A kárpátaljai bátyú-újbatyú gyülekezet kórusa immár harmadik alkalommal volt jelen, **Ember Orsolya** vezetésével, és énekével megkoronázta a találkozózt. Ritkán hallani ilyen változatosan kísért éneklést. A kórus tagjai közül némelyik zongorajátékkal, mások hegedűvel, gitárral, furulyával tették még szebbé az éneket. Különösen maradandó élmény volt, hogy az *Énekeljünk az Úrnak új éneket* című énekből úgy ment át a következő énekre, hogy az előző nem ért véget. Ta-

lán ilyen lesz a mennyben is – vég nélküli öröm és ének.

A kórusok után **Bodnár Noémi** és **Balla Sarolta** tolmácsolták az egyházzenei osztály köszöntését és adták át a kórusoknak az ajándékait. A gyülekezet nevében **Pándy Árpád** lelkipásztor ajándékozta meg a kórusokat a nagykaposi református kamarakórus 2005-ben megjelent, *Énekeljétek az Úrnak* című CD-jével. Majd **Mártha Géza** esperes köszöntötte meg a kórusok szolgálatát és adott hálát a Mindenhatóknak. A találkozó tempói része nemzeti imádságunk eléneklésével ért véget, ám a gyülekezeti teremben folytatódott énekléssel, beszélgetéssel. Legyen hála az Ajándékozónak!

—bn—

A Kárpátaljáról érkezett vegyes kar

Debrecenben ülésezett a Doktorok Kollégiuma

Augusztus 21-e és 23-a között Debrecenben ülésezett a Magyarországi Református Egyház tudományos testülete, a Doktorok Kollégiuma.

Az ünnepi ülést **Bölcskei Gusztáv** püspök, a szervezet elnöke nyitotta meg. Tekintettel arra, hogy a tudományos testület negyven éve alakult, a kiemelt előadások sorában az elmúlt negyven évről is elhangzott egy összefoglaló, vissza tekintő beszámoló.

A testület tizennégy szekcióban folytatta a munkát: összesen 130 előadás hangzott el ezekben a munkacsoportokban. Az előadók a legfrissebb kutatási eredményeiket osztották meg a Doktorok Kollégiumának tagjaival az Ó- és Újszövetség-kutatás, a gyakorlati teológia, az egyháztörténet, a rendszeres teológia, a vallástudomány, az egyházjog vagy éppen a missziológia, vallási néprajz, irodalomtudomány, illetve a pedagógia területén. Egyházunk részéről a plenáris és szekcióüléseken részt vett **Lévai Attila**, teológiánk dékánja, **Molnár János** dékánhelyettes, **Bándy György** professzor, valamint **Görözdí Zsolt**, **Rákos Loránt** és **Somogyi Alfréd** teológiai oktatók.

A jubileumi ülést záró közgyűlésen a vallási néprajzi szekció elnökévé Lévai Attilát választották, és Somogyi Alfrédot az egyháztörténeti szekció javaslatára felvették a Doktorok Kollégiuma rendes tagjai közé.

–sa–

Kettős örömmennep az újlóti gyülekezetben A közös múltra emlékeztünk

„Mindenkor örüljetek, szüntelenül imádkozzatok, mindenért hálat adjatok, mert ez az Isten akarata Jézus Krisztus által a ti javatokra” (1Thessz 5,16–18) – szöveg az igemagyarázat alapjául szolgáló ige 2013. augusztus 25-én az újlóti református templomban, ahol kettős örömmennep volt a gyülekezetnek.

Egyrészt köszönetet mondtunk a vetésért, az aratásért, a betakarításért és az új kenyérért, másrészt visszavártuk a jubiláns testvéreinket, hogy – megerősítve egykori konfirmációi fogadalomtételüket – ismét egy kenyérből egyenek és egy kehelyből igyanak. Idős testvéreink meghatódva fogadták az emléklapot, amire rá lett nyomtatva a konfirmációi csoportképük is. Az alkalmat a gyülekezet *Remény* elnevezésű énekkarának a szolgálata tette teljesebbé.

Egy csodálatos családi nap Kárpátalján Nagydobronyban hétezeren jöttünk össze

Mint a szarvas kívánczik a folyóvízhez, úgy kívánczik a lelkünk Istenhez. Szomjazunk és éhezünk az élő Ige után, ezért igyekszünk megragadni minden alkalmat és lehetőséget, hogy megjelenjünk az élő Isten előtt. Ilyen alkalom volt augusztus 24-én Nagydobronyban is: egy hagyományos családi nap (már az ötödik a sorban), amelyen több mint hétezeren vettek részt.

Volt már a gyülekezetünkben, Tussán is családi nap, a Re-Mi-Dia is rendezett közös családi napot, ám kíváncsiak voltunk, milyen az, amikor ennyi sok ember

jön össze. Ezért Báriból, Tussáról és Mátyócvajkócról kilencen elmentünk, vágyva a mennyei manna után. Csodálatos nap volt!

A megnyitót **Zán-Fábián Sándor** kárpátaljai püspök tartotta a *Róma 10,10* alapján: „Mert szívvel hiszünk, hogy megigazuljunk, és szájjal teszünk vallást, hogy üdvözlünk.” A program nagyon

gazdag volt: mindenki válogathatott, milyen előadáson vesz részt. Szó szerint hullott a mennyei manna, kinek-kinek szüksége szerint. Előadást tartott **Pálhegyi Ferenc** a családok számára (*Vallás vagy válás?*), beszélt **Bölcskei Gusztáv** püspök (*Hogyan éljük meg a református hitünket?*), **Molnár Róbert** politikus a Krisztus-követő életéről és megvallásáról szólt, és **Majoros Béla** iskolaigazgató (egyben gondnok) bizonyágtétele is elhangzott.

Volt program a gyerekeknek és időseknek; közéleti szereplők, tanárok részére; az ébredésben érintettek, szolgálók és szolgálói vágyók számára. Végül az egész napot Zán-Fábián Sándor püspök zárta: az elköteleződés megerősítéséről szólt.

Augusztus 24-e egy olyan nap volt, amikor tükörbe nézhettünk, sok-sok kérdésünkre választ kaphattunk. Nagydobrony olyan hely volt, ahol Isten asztalt terített az éhezők és szomjazók számára, ahol elcsendesedhettünk és beszélhettünk Istennel. Egy hely, ahol szövetséget köthettünk az Istennel. Hiszem, hogy ezen a napon meghallgatásra találtak az imák, és hogy Isten továbbra is gondoskodik magvetőkről és magvetésről.

Minden területen maradjunk hűek gyülekezeteinkhez, egyházunkhoz, mert így maradjunk hűek a Krisztushoz – még akkor is, ha ez nehéz!

Varjassi Ibolya

kipásztorról, aki hitben nevelte egykoron a konfirmandusokat.

Ünnepelésünket szeretetvendégség zárta a kultúrházban, ahol külön műsorral is kedveskedtünk az idős ünnepeltnek. Soli Deo gloria!

Sándor Veronika

2013. augusztus 22-e és 24-e között immár 25. alkalommal került sor Szegeden a Nemzetközi Bibliikus Konferenciára. Idén az előadók különböző bibliai szövegekben és az ókeresztény irodalomban a szegények és gazdagok helyzetét vizsgálták. A közel kétszáz résztvevő több mint negyven előadást kísérhetett figyelemmel.

A konferencia keretében adták át a Joachim Gnlika-díjat, melynek névadója az egyik legnagyobb hatású kortárs újszövetséges kutató, a konferencia egyik elindítója és fő támogatója. A Gnlika-díjjal azokat jutalmazzák, akik sokat tettek a magyar bibliikus tudomány fejlesztéséért. Idén két protestáns teológus vehette át: **Jutta Hausmann**, a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem Ószövetségi Tanszékének vezetője, illetve **Peres**

Gnlika-díjjal jutalmazták egyházunk lelkészét Peres Imre pozsonyi lelkipásztor elismerése

Imre, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem Újszövetségi Tanszékének vezetője.

Peres Imre pozsonyi lelkipásztor munkásságát **Kozma Zsolt** nyugalmazott ko-

lozsvári teológiai tanár méltatta, aki többek között kiemelte: a díjazott alapítója a Pathmosz Újszövetségi Kutatóintézetnek is. Személyében olyan tudóst ismerhetünk meg, aki az európai tudományosság szintjére emelkedett; munkásságára jellemző a szakmai igényesség és a sokoldalúság. Ezt követhetjük nyomon mind nagyobb terjedelmű írásaiban, mind kisebb közleményeiben. Peres Imre a közép-kelet-európai teológusok egyik jelentős képviselője – mondta a laudátor.

Gratulálunk a Gnlika-díjjal elismert lelkipásztorunk, további szolgálatára és tudományos munkájára Isten áldását kérjük.

—oz—

Peres Imre (balra) Gnlika müncheni professzorral. (Fotó: Püski Gábor)

KÖZLEMÉNYEK

HÍREK

ESEMÉNYEK

VII. Országos énekversen. Az elődöntő időpontja: 2013. november 16., helyszínei: Zsigárd, Gömörhorka és Kassa. Nevezési határidő: **2013. október 31.** A nevezést a casovia@gmail.com címre kérjük elküldeni.

Az előírt énekek: I. kategória (az alsó tagozat 1., 2. és 3. évfolyama): a református Énekeskönyv 24., 77., 81., 96., 117., 165. számú énekei és négy szabadon választható egyházi gyermekének; II. kategória (4., 5. és 6. évfolyam): az Énekeskönyv 1., 23., 19., 47., 105., 196. számú énekei és négy szabadon választható egyházi gyermek-, ill. ifjúsági ének; III. kategória (7., 8. és 9. évfolyam): az Énekeskönyv 6., 16., 34., 68., 107., 392. számú énekei és négy szabadon választható egyházi gyermek- ill. ifjúsági ének; IV. kategória (középszkolások): az Énekeskönyv 14., 27., 28., 80., 128., 274. számú énekei és négy szabadon választható egyházi ifjúsági, illetve lelki ének; V. kategória (felnőttek): megegyezik a IV. kategória énekanyagával. Ezek közül kell a versenyen egy szabadon választottat és két előírt éneket elénekelnie mindenkinek kíséret nélkül.

A szabadon választható énekek ajánlott irodalma: református Énekeskönyv; Jertek énekeljünk (gyermekéneknek); Az Úrnak zengjen az ének (ifjúsági énekeskönyv); Jézust áldja énekünk (gyermekéneknek óvodásoknak); Hallelujah! (evangéliumi énekek gyűjteménye); Dunamelléki énekkönyvek I., II., III. kötetek; Csillagpont énekkönyvek.

Bővebb felvilágosítás kérhető a casovia@gmail.com címen, vagy telefonon a következő telefonszámokon: 0949/557 463; 0918/237 971; 0904/647 830.

MRETZS-ülés. Július 27-én Balatonfenyvesen tartotta meg idei közgyűlését a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata. A résztvevők elfogadták Erdélyi Géza lelkészi elnök jelentését, akárcsak Kis Boáz ügyvezető titkári, illetve pénzügyi beszámolóját. A legfontosabb határozat Tóth Miklós alelnök javaslata nyomán született: az MRETZS jelenlegi elnöksége ügyvezető elnökségként működik tovább, amíg a Magyarországi Református Egyházban lezajlik a 2014-es tisztújítás.

Lelkészebeiktatás. Szeptember 1-jén Örsben megtörtént Kiss Miklós megválasztott lelkipásztor beiktatása. Az igehirdetés szolgálatát a 2Pt 1,2–4 alapján Fazekas László püspök, az ünnepi szertartást Molnár Elemér esperes végezte.

Jubileum. Szeptember 11-én a ligetfalui evangélikus templomban ünnepi istentisztelet volt a Szlovákiai Evangélikus Egyház püspöke, Miloš Klátik 50. születésnapja alkalmából. A jubiléumot egyháznak és a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa nevében Fazekas László köszöntötte a nyilvánosság előtt.

Szatomár határok nélkül. Szeptember 14-én Fábánházán került sor a Szatomár határok nélkül elnevezésű rendezvényre, amelyet a Reformátusok Szatomárért Közhasznú Egyesület már harmadszor szervezett meg. Célja a magyarországi és a partiumi szatomári reformátusok összefogása, s a nyitó istentiszteleten Csüry István királyhágómelléki püspök, Kovács Sándor szatomárnémeti esperes és egyházunk püspöke közösen szolgáltak (Fazekas László alapigéje az Ézs 51,1–8 volt).

Exmittáció és lelkészebeiktatás. Szeptember 15-én Nagybalogon megtörtént

Gebe László megválasztott lelkipásztor beiktatása, illetve az alábbi – végzett és káplánvizsgát tett – teológusok kibocsátása is: Bók György (esperesi segédlelkész lesz az abauj-tornai egyházmegyében), Böszörményi Tamás (rozsnyói segédlelkész lesz), Egyeg Kamilla (egyházi kiküldetésben ösztöndíjas lesz a hallei Martin Luther Egyetemen), Hozákné Magyar Ildikó (komáromi segédlelkész lesz) és Molnár Viktor (külföldi tartózkodása miatt egyelőre nem lép szolgálatba). Az igehirdetés és a kibocsátás szolgálatát Fazekas László püspök végezte.

Egyházvezetők találkozója. Szeptember 16-án Pozsonyban a Szlovákiai Evangélikus Egyház központjában jöttek össze a szlovákiai keresztény egyházak legfelsőbb képviselői, akik elsősorban az egyházfinanszírozás rendszerének tervezett megváltoztatásáról tanácskoztak. A találkozón két nyilatkozatot is elfogadtak: az egyiket a családról, a másikat pedig a keresztények üldözése ellen (*lap-számunk 3. oldalán közöljük őket – a szerk. megj.*).

Hogyan tovább? Szeptember 21-én a németországi Hunnia Baráti Kör *Hogyan tovább felvidéki magyar ifjúság?* címmel konferenciát szervezett Komáromban. A református templomban megtartott nyitó istentiszteleten az 1Kir 21,1–16 alapján Fazekas László püspök szolgált igehirdetéssel, aki a Duna Menti Múzeumban folytatódott összejövetelen előadást is tartott *A Beneš-dekrétumok egyházunkat érintő vonatkozásai* címmel. A konferencián, melynek védnökei Esterházy-Malfatti Alice és Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettesek voltak, elhangzott még jó néhány előadás.

Lelkészképesítő vizsgák

2013. szeptember 5-én és 6-án Komáromban került sor az I. és II. lelkészképesítő vizsgára. A Lelkészképesítő Bizottság előtt az alábbi személyek szereztek segédlelkészi képesítést: **Bók György** (Töketerebes), **Böszörményi Tamás** (Nagykapos), **Csobolyó Eszter** (Magyarország), **Egyeg Kamilla** (Dunamocs), **Ho-zákne Magyar Ildikó** (Komárom) és **Molnár Viktor** (Rimaszombat). Lévitavizsgát tett: **Jaroslav Géci** (Felsőcsáj).

A II. lelkészképesítő vizsgán a következő öt segédlelkész felelt meg (tíz közül), miáltal teljes jogú lelkésszé, illetve választhatóvá váltak: **Erdélyi Anita** (Vágfarkasd), **Fejes Ágnes** (Runya), **Langschadl István** (Kiskövesd), **Oros Csaba** (Bős) és **Pogany Krisztina** (Csicsó).

A vizsgán Fekete Vince főgondnok is részt vett, a II. lelkészképesítőn pedig szaktanárok segítettek (Márkus Mihály püspök egyháztörténetből, Édes Árpád ügyvéd egyházjogból; Görözdí Zsolt homiletikából, liturgiából és missziológiából; Süll Kinga pedig himnológiából).

Pályázat

A Madari Református Egyházközség a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház 3/2012-es számú, a lelkészek választásáról szóló törvénye 6. § (2) bekezdésével összhangban pályázatot hirdet a megüresedett lelkészi állás betöltésére.

A gyülekezet – melynek a liturgiában használt nyelve a magyar, státusa pedig anyaegyházközség – a lelkésznek biztosítja a teljes gyülekezeti fenntartású lakhatást, az egyéb juttatásokat pedig díjlevélben határozza meg. A gyülekezet elvárja a gyülekezeti lelkészi szolgálattal járó általános szolgálatok teljes körű és önálló ellátását, az egyéb szolgálatokat pedig szintén a díjlevélben határozza meg.

Pályázhatnak mindazon lelkészek, akik teljesítik a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház általános érvényű belső jogszabályai idevonatkozó rendelkezéseit. Benyújtandó dokumentum: részletes önéletrajz a lelkészi szolgálatban eltöltött évek feltüntetésével.

Pályázati határidő: **2013. október 31.**

A meghívással megbízott személyek neve és elérhetősége: Szabó Zoltán gondnok (0908/187 891), Fišer Angéla gondnok (0907/861 422). Bővebb információt a megbízott személyektől lehet kérni.

A pályázatokat magyar nyelven az alábbi két címre kell beküldeni: A Komáromi Református Egyházmegye Esperesi Hivatala, Kostolná 51, 946 37 Moča, illetve Református Lelkészi Hivatal, 946 33 Modraný 361.

Hálaadó istentisztelet. Szeptember 22-én a pozsonyi gyülekezet hálaadó istentiszteletet tartott temploma építése 100. évfordulója alkalmából. Részt vett rajta Fekete Vince főgondnok is, az igét a *Mt 21,12–14* alapján magyar és szlovák nyelven Fazekas László püspök végezte.

Kerekasztal. Németországi és svájci támogatóink részvételével október 14-én Csallóközarányoson kerekasztal-tanácskozást szervez egyházunk. A Diakonisches Werk, a Reformierter Bund, a HEKS, a Badeni Evangélikus Tartományi Egyház és a Rajnai Protestáns Egyház képviselői és egyházunk felelősei közösen áttekintik missziói és diakóniai projektjeinket. Előző nap, október 13-án a vendégek igehirdetéssel szolgálnak az alistáli, a nemesócsai, a tanyi, a komáromi és az ógyallai gyülekezet délelőtti istentiszteletén, majd részt vesznek Vágfarkasdon a templom felújításáért 15 óra-
kor tartandó hálaadó istentiszteleten.

Pedagógustalálkozó. A Felső-magyarországi Református Pedagógus Műhely október 19-én, szombaton 11 órakor a református köznevelési intézmények pedagógusai számára találkozót szervez a kassai református templomban. A jelenkori református identitásról Géresi Róbert püspökhelyettes és Balogh Judit, a Miskolci Egyetem docense tart előadást, Édes Enikő közoktatási tanácsos pedig a felvidéki református iskolarendszer jelenét és jövőképét vázolja.

Szenczi Molnár Albert Napok. A már negyvennegyedszer megszervezett rendezvénysorozat keretében 2013. október 21-én, hétfőn 9.00 órakor *A zsolta-
ros* cím-

mel vetélkedő lesz Szenczi Molnár Albertől a gimnáziumban. Október 26-án, szombaton két templomi hangversenyt ad az alistáli Te Deum Laudamus gyülekezeti kórus: 15.30 órai kezdettel Rétén, 18 órakor pedig Jókán. November 16-án, szombaton 14 órakor *Szenczi Molnár Albert és Erdély* címmel Ősz Sándor Előd kolozsvári lelkész, az Erdélyi Református Egyházkerület Levéltárának munkatársa tart előadást a Szenci Városi Múzeumban.

A Pátria rádió református műsorai:

Október 13-án 8.05-kor a Világosság című egyházi műsor református adásában Erdélyi-Flegel Tímea ógyallai lelkipásztor arról szól igehirdetésében, hogy Jézusnak hatalma van a tengert is lecsendesíteni.

Október 27-én 8.05-kor a Világosságban Pálcsóné Écsi Gyöngyi hetényi beosztott lelkipásztor a gadarai megszállott meggyógyításáról szól a hallgatókhoz.

November 10-én 8.05-kor a Világosságban Pólyáné Dobai Katalin párkányi beosztott lelkipásztor Jairus lánya feltámasztásának és a vérfolyásos asszony meggyógyításának az üzenetét közvetíti a hallgatóknak.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 11.05.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: A. Kis Béla

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia

Előfizethető a református lelkészi

hivatalokban és a szerkesztőség

címén.

Előfizetési díj: egy évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: akisbela@ba.telecom.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: A. Kis Béla

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09

PÁLYÁZAT

A Diakonia Reformata nonprofit szervezet, Egyetemes Egyházunk szeretetszolgálatának felelős intézménye – összhangban az 1/2003-as számú törvény 5. §-a 10. pontjában foglaltakkal – pályázatot ír ki az igazgatói tisztség betöltésére. Alkalmassági elvárások: önálló református egyháztagság, szakirányú felsőfokú végzettség, szociális érzékenység, vezetői tapasztalat, terhelhetőség. A választás öt évre szól.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó szakmai önéletrajzát, a feltételek teljesítését igazoló okiratokat és referenciákat, valamint a szeretetszolgálati feladatok irányítására, koordinálására vonatkozó koncepcióját. A pályázatot ajánlott küldeményként **2013. november 15-ig** kell beküldeni a **Diakonia Reformata** címére: **Jókai u. 34., 945 01 Komárno**. Információ még a diakonia@reformata.sk elektronikusposta-címen kérhető.